

XENOFÓBIA

a ľudia, ktorí pestujú tvoj strach

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
Stanislav Hoferek	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2024)	Bing

O knihe

Slová, ako xenofóbia, sa používajú oveľa viac ako v minulosti. Je na to hneď niekoľko dôvodov a svet sa prirodzene stále mení. Základy ľudskosti sú však stále rovnaké a až tak veľmi sa nezmenili od doby kamennej po súčasnosť. Xenofóbia k ľuďom patrí a je spolu s propagandou večnou zbraňou. Neprináša žiadne rýchle víťazstvá, ale dokáže pomaly, postupne a precízne narúšať vlastnosti, aké by ľudia mali mať.

Xenofóbia je iracionálny, prehnaný strach. Strach zo straty, z ublíženia, z čohokoľvek. Iracionálny strach dokáže zmeniť aj odolných ľudí na niečo, čím nikdy nechceli byť. Xenofóbia v sebe ukrýva to najtemnejšie z rôznych náboženstiev či ideológií a vytvára silnú reťaz, za ktorú nás môžu ťahať tí, ktorí radi dajú niekoho do reťazí. Xenofóbia navyše dokáže poslať brata proti bratovi, priateľa proti priateľovi či z úplne neznámych ľudí, ktorí sa nikdy nevideli, urobiť nepriateľov na život a na smrť.

Táto kniha je určená všetkým, ktorí sa zaujímajú o spoločenské témy, politiku a ľudské práva. Je to povzbudivý a osvetľujúci pohľad na xenofóbiu a dôraz na dôležitosť empatie, pochopenia a vzájomnej úcty vo vzťahu k iným ľuďom a kultúram.

Dilema jednej študentky

Študentka vchádza do autobusu. Je zničená zo školy, kde mala ťažké skúšky. Zároveň nesie domov nákup a musela dlho čakať na zastávke. Kombinácia horúčavy a únavy ju prirodzene vedie k tomu, že by si rada sadla. Ale kam si sadne? Má v tomto prípade 3 možnosti:

- Ostať stáť
- Sadnúť si k normálne vyzerajúcemu mladému mužovi, ktorý číta dejepisnú knihu
- Sadnúť si k mladému mužovi, ktorý má tričko s Putinom a neustále hovorí sám so sebou

Začne rozmýšľať. Môže myslieť na najrôznejšie fakty či pocity. Nikto jej nevidí do hlavy a nikto jej nediktuje, čo má robiť. Rozhodne sa pre prvú možnosť. Aj keď je unavená, ostáva stáť. Možno jej nejaký muž niekedy ublížil, možno čaká na „pod' si sadnúť, ja nehryziem“ a možno je tak unavená, že sa bude jednoducho držať a nejako to vydrží.

Zapôsobil tu strach? Alebo nedôvera? Alebo... niečo celkom iné? Možno aj xenofóbia, kto vie? Presvedčil ju niekto, že jej jeden i druhý nejakú ublíži? Alebo že ten, čo sa tvári ako tá lepšia možnosť, využíva nejakú pretváрку a automaticky sa mu nemôže veriť? To nevie nikto. Možno sa nad tým zamysleli aj tí dvaja mladí muži, alebo aspoň jeden z nich. To sa nedozvieme.

Prišla ďalšia študentka a hneď si sadla k mužovi s knihou. Hneď ho aj oslovuje:

„Čau Mišo! Ty si taký zlatý, taký ňuňu, ale vždy sedíš sám. Ja to vôbec nechápem! Nikto pri tebe nezaparkoval, nikto si o teba neoprie bicykel... vonku je strašný hic!“

Prvá študentka ich ani nepočúva. Bojí sa, či dopadli dobre testy. Ešte musí vybaviť lekára, zobrať psíka na veterinu, zahryznúť sa do učenia, upratať domácnosť a strážiť mladšieho brata, ktorý má taký super prístup, že urobí nejakú totálnu hlúposť vždy, keď to ona nemôže riešiť. Zase dostane vynadané od rodičov.

Druhý mladý muž začína nadávať a trieskať do sedadla. Pridáva k tomu slová, ktoré sa v slušnej spoločnosti nehovoria a pretože má obmedzenú slovnú zásobu, tak ich dost často opakuje.

Čo je to tá xenofóbia?

Xenofóbia je iracionálny strach, nenávisť alebo predsudok voči cudzím veciam a cudzincom, ktorí sú považovaní za odlišných alebo „iných“. Tento stav sa často prejavuje ako nedôvera voči cudzincom, predsudky, diskriminácia alebo dokonca agresia voči nim.

Študentka z minulého príkladu pravdepodobne nemala strach, že ju hneď niekto zabije, okradne, znásilní či urobí jej hanbu na polovicu života. Rozhodla sa na základe sympatií i na základe toho, že akurát myslela na niečo iné. V tomto prípade to nie je žiadna xenofóbia, žiadne prehnané reakcie. Ak by si sadla ku ktorémukoľvek z tých dvoch pánov, jej život by sa priveľmi nezmenil.

Ak by to bola iná situácia a boli by tiež dve miesta, asi by sa rozhodla inak. Čo ak by jeden z nich bol židovský rabín a druhý by bol terorista, ktorý by mal na sebe pripevnenú výbušninu? K teroristovi by si asi nikto normálny nesadol a asi by aj niekto začal riešiť, čo robí taký človek v autobuse. Ak by ale niekoho napadlo, že radšej terorista ako rabín, tak by sa to dalo považovať za xenofóbiu. Stačí si vypočuť pár politikov z nie až tak dávnej histórie či dokonca zo súčasnosti a na Židov či inú skupinu ide toľko klamstiev a nadávok, že to vie dobre domotať úsudok.

Osudy jednotlivých ľudí často zamotá nejaký ten strach. Ak ale idú voľby a politikom ide oveľa, stáva sa strach zbraňou i akýmsi zmyslom života. Samozrejme s výnimkou krajín, kde je kritické myslenie na úplne inej úrovni ako u nás.

Xenofóbia je príznačná aj na nedávnom prípade s medvedmi. Pytliači tvrdia, že medvede sú premnožené. Ochránari a rozumní poľovníci sa pozrú do tabuliek a zahlásia, že medvede premnožené nie sú. Výsledkom sú hádky a najrôznejšie osobné pomsty. Zatiaľ čo sa občas medveď objaví pri smetiakoch, v ktorých je dostatok jedla pre tieto šelmy, úplne iný medveď (v prenesenom význame) masakruje susedný národ. Absurdita situácie je ešte zvýraznená faktom, že práve medvede, ktorých čoraz viac ľudí nikdy v živote ani nevidelo, sú väčšou témou ako katastrofálne problémy v ekonomike či nerešpektovanie základných ľudských práv. Namiesto medveďov môžu byť samozrejme vlci alebo iné zvieratá, najrôznejšie skupiny ľudí a tak podobne.

Základné druhy xenofóbie

- **Národná xenofóbia:** Niekedy sa xenofóbia prejavuje na národnej úrovni, keď ľudia z určitej krajiny alebo etnickej skupiny sú považovaní za hrozbu alebo nepriateľov. Napríklad, pocit nenávisťi voči migrantom z iných krajín. Môže to byť až taký extrém, že pod slovom „migrant“ si niekto nepredstaví človeka, ktorý sa presúva do bezpečia a vlastne uteká pred vojnou, ale niekoho, kto chce prísť na konkrétne územie a škodiť čo najviac sa dá.
- **Rasová xenofóbia:** Tento druh xenofóbie sa sústreďuje na rasy alebo etnické skupiny. Je to prejav predsudkov alebo diskriminácie voči ľuďom na základe ich pôvodu alebo rasy. Príkladom môže byť diskriminácia voči ľuďom tmavej pleti alebo pôvodu v určitých krajinách. Existujú skutočné rozdiely medzi rasami, napríklad svetlá a tmavá pokožka inak spracováva slnečné svetlo a teplo, pričom v okolí rovníka sa viac hodí tmavšia pleť a v okolí pólův zase svetlejšia. Neznamená to však, že by niektorá rasa bola lepšia či horšia na matematiku, futbal, maľovanie či hranie počítačových hier.
- **Náboženská xenofóbia:** Niektorí ľudia prejavujú xenofóbiu voči ľuďom iného náboženstva, považujú ich za hrozbu alebo nebezpečenstvo pre ich vlastné náboženské presvedčenie. Napríklad diskriminácia voči moslimom alebo Židom v niektorých spoločnostiach. Kuriózna situácia bola s tzv. Dáišom čiže Islamským štátom. Podporovali sunnitov proti šiitom vo väčšine konfliktov, no niekde to bolo aj naopak. V niektorých kaukazských oblastiach dokonca podporovali katolíkov proti sunnitom, i keď sami sú vo väčšine sunniti. Pri náboženskej xenofóbii sa môžeme stretnúť s úryvkami z často veľmi rozsiahlych svätých kníh konkrétnej viery, kde sa jednotlivé tvrdenia môžu vyvracať. Správny moslim tak má byť nemilosrdný voči iným náboženstvám podľa jednej kapitoly, zatiaľ čo podľa druhej kapitoly má byť milosrdný a tolerantný. Nie je ťažké uhádnuť, z kontextu ktorej kapitoly sa vyťahne konkrétna informácia na ublíženie konkrétnym veriacim.

- **Kultúrna xenofóbia:** Tento druh xenofóbie sa týka predsudkov voči ľuďom z iných kultúr, ktorých spôsob života, jazyk alebo tradície sa líšia od vlastných. Príkladom môže byť strach z cudzincov, ktorí hovoria iným jazykom alebo dodržiavajú odlišné zvyky a tradície. Kultúra je pritom vytváraná prienikmi rôznych kultúrnych smerov a nie je to niečo statické, ale dynamické. Kultúra na Slovensku je dnes úplne iná, ako bola pred storočiami a neustále sa vyvíja. Dnes je bežné, že napríklad hudobné kapely majú skladby, ktoré spájajú viac štýlov.
- **Ekonomická xenofóbia:** Niektorí ľudia majú strach z cudzincov v súvislosti s ich vplyvom na ekonomiku krajiny, či už v podobe konkurencie na pracovnom trhu alebo vytvárania nákladov na verejné služby. Tento druh xenofóbie sa často prejavuje počas hospodárskych kríz alebo v obdobiach vysokej nezamestnanosti. Veľmi časté je tvrdenie, že nás všetkých nahradia či už migranti, alebo robotizácia. Vo vyspelých krajinách, ako je Nemecko, získavajú noví pracovníci tie miesta, ktoré boli neobsadené a neboli o ne záujem. Nezamestnaní Nemci sa tak môžu zamestnať napríklad ako učiteľia nemčiny pre migrantov.

Hitlerova a Stalinova cesta k moci

Hitler a jeho nacistická strana využívali antisemitizmus ako hlavnú súčasť ich politiky. Hitler šíril nenávisť voči Židom a obviňoval ich zo všetkých problémov, s ktorými sa Nemecko v tej dobe stretávalo. Jeho rétorika a propagandistické kampane boli zamerané na vyvolanie strachu, nenávisťi a diskriminácie voči Židom, ako aj voči iným skupinám, ako boli Rómovia, homosexuáli, ľudia so zdravotnými postihnutiami a iní. Táto xenofóbna politika viedla k vyhláseniu noriem a zákonov, ktoré obmedzovali práva a slobody týchto skupín, a nakoniec k ich systematickému prenasledovaniu a genocíde počas holokaustu.

Stalinistický režim sa tiež zvýšene zaoberal xenofóbiou, najmä v súvislosti s politikou čistiek a represíí. Stalin využíval predsudky voči určitým etnickým skupinám, ktoré považoval za nepriateľov režimu na to, aby posilnil svoju moc a utužil kontrolu nad spoločnosťou. Počas politiky čistiek boli zatýkané, väznené a popravené tisíce ľudí zo skupín, ktoré Stalin považoval za „nepriateľov ľudu“, vrátane etnických menšín ako Poliáci, Ukrajinci, Tatári, Gruzínci a iní. A to bol Stalin pôvodne Gruzíнец, ktorý vôbec nevedel ruštinu. Táto xenofóbna politika viedla k hlbokému narušeniu sociálneho a kultúrneho zloženia spoločnosti a spôsobila veľké utrpenie pre mnohé etnické skupiny.

V oboch prípadoch xenofóbia slúžila ako nástroj na podporu totalitného režimu a dosiahnutie politických cieľov na úkor základných ľudských práv a slobôd. Výsledkom bolo obrovské utrpenie a smrť miliónov ľudí, ako aj dlhodobé následky pre postihnuté komunity a spoločnosti.

Veľké a krvavé ideológie vznikajú v ťažkých, náročných časoch. Rôzne krízy sú pre nich živnou pôdou, pretože utrpení ľudia skôr pristanú na drastické, radikálne a „zázračné“ riešenia. Hlavne v porovnaní s veľmi spokojnými ľuďmi. Vodca musí povedať, že za všetko môžu tí druhí. Musí ukázať, že existuje nejaký vnútorný či vonkajší nepriateľ. Aj keby to bol nezmysel či návod na genocídu.

Keď sa zjednocovala akákoľvek veľká krajina, často to išlo krvavou cestou a pri nej nemohol chýbať strach či dezinformácie. Najrôznejší vodcovia a diktátori dokázali zmanipulovať ľudí, aby išli tak proti sebe, ako i proti svojej budúcnosti a svojmu vzdelaniu.

Čo ale robiť, ak národ nemá priveľký strach, ale vodca ten strach chce? Nájde slabé miesto a bude ho nahlodávať a rozširovať. Ak vie, že nemôže vystrašiť ľudí okamžite a jednoduchým spôsobom, pôjde na to cez okrajové témy, ktoré sa následne premiešajú s jeho hlavnou agendou. Tak si môže ľudí pripraviť na strach, na boj či nové utrpenie. Jednoducho využije xenofóbiu a strach si u ľudí vypestuje, ako rastlinku. Aj rastlinku, aj xenofóbiu možno polievať, hnojiť a presádzať.

Keď vyhrá ten a ten, vyhlásime vojnu Rusku

Na Slovensku sa v čase písania tohto textu schyľovalo k voľbám prezidenta. Niektorí kandidáti sú proruskí a proti Európe a nútia občanov báť sa, že ak tam bude demokratický kandidát, vyhlásime ešte v prvý deň vojnu Rusku. Takýto prístup niektorých kandidátov k prezidentským voľbám môže byť veľmi nezodpovedný a nebezpečný. Vyvolávanie strachu a šírenie dezinformácií v snahe získať politickú podporu je neprijateľné a poškodzuje demokratický proces.

Šírenie strachu z novej vojny s Ruskom na základe preferencie proeurópskych kandidátov je manipulatívne a účelovo zamierené na ovplyvnenie verejnej mienky. Tento druh rétoriky môže viesť k polarizácii spoločnosti a podkopáva dôveru v demokratické inštitúcie.

Je dôležité, aby voliči boli schopní kriticky zhodnotiť takéto vyhlásenia a rozhodovať sa na základe skutočných politických programov a hodnôt kandidátov, nie na základe strachu vyvolávaného dezinformáciami. Aby demokratický proces fungoval správne, je nevyhnutné, aby verejné diskusie boli založené na faktoch a rešpektovali princípy slobody prejavu a demokratických zásad.

Keď sa na to pozrieme cez fakty, nikto vojnu Rusku nevyhlasuje. Rusko ako samostatný štát pod vedením autoritatívneho vodcu zaútočilo na iný, samostatný štát. Na základe dezinformácií a xenofóbie. Putin, rovnako ako Stalin, nemôže vystáť fakt, že Ukrajinci nechcú byť ovládaní Moskvou. Stalin Ukrajinské obilie predával, aby sa Sovietsky zväz dostal do čiernych čísiel, pričom pozabíjal hromadu Ukrajincov. Putin vyhlásil, že Ukrajinci sú satanisti a fašisti zároveň. Pridal niekoľko dezinformácií, aby vytvoril pocit, že xenofóbia voči Ukrajine je tá najdôležitejšia vec na svete.

Diktátor by nebol diktátorom, keby nemal „pod palcom“ xenofóbiu svojich občanov či otrokov. Už od začiatku staroveku, čiže otrokárskej spoločnosti, bolo potrebné niekoho ovládať. Na to je strach výborný. Každý sa niečoho bojí a dobrý i zlý líder musí vedieť, kto je skutočný nepriateľ – a o kom povedať, že je skutočný nepriateľ.

Na Slovensku boli nepriateľom Židia, Rusi, Nemci, Maďari a mnohí, premnohí ďalší. Záleží od konkrétneho obdobia a konkrétneho vedenia. Aj v modernej politike je oveľa ľahšie povedať, že niečo urobila konkrétna menšina, aj keď je to úplná hlúposť. Ak politik povie, že zanedlho budú všetci z LGBT komunity a klasickí heterosexuálni vyhynú, je to hlúposť a dezinformácia. Ľuďom, ktorí nechápu základy genetiky či zdravého rozumu to ale nevádi. Hlavne, že je tam nepriateľ.

Negatívum > Pozitívum

Existuje spojenie medzi xenofóbiou a tendenciou ľudí všímať si skôr negatívne správy, napríklad v televízii. Táto tendencia sa často nazýva "negatívna zameranosť" a je známa z psychologickéj literatúry. Negatívna zameranosť znamená sklon ľudí viac si všímať a zapamätávať si negatívne udalosti, informácie a dojmy, než pozitívne.

Tento jav môže mať vplyv na percepciu rôznych skupín ľudí a etnických menšín v médiách. Keď sú médiá zamerané na negatívne správy týkajúce sa imigrantov, cudzincov alebo iných etnických skupín, môže to posilniť xenofóbne postoje a predsudky voči týmto skupinám. Ľudia, ktorí sú vystavení pravidelným správam o zločinoch, nezamestnanosti alebo sociálnych problémoch súvisiacich s konkrétnou etnickou skupinou, môžu vyvolať strach, nedôveru a nepriateľstvo voči nim.

Okrem toho negatívne správy v médiách môžu vytvárať falošné predstavy o daných skupinách ľudí a posilňovať stereotypy a predsudky voči nim. To môže mať vážne dôsledky pre sociálne vzťahy, integráciu a mierové spolužitie v spoločnosti.

Je preto dôležité, aby médiá boli zodpovedné vo svojom spravodajstve a aby sa snažili poskytovať vyvážený a objektívny pohľad na rôzne etnické skupiny a kultúry. Taktiež je dôležité, aby sa ľudia snažili byť kritickí voči médiám a uvedomovali si, ako negatívna zameranosť môže ovplyvňovať ich vnímanie sveta a vzťahy s inými ľuďmi.

Predstavte si, že ste v obchode a sú v ňom dva vysávače, ktoré sa vám páčia. Jeden je červený Electrolux, druhý je modrá Rowenta. Pozriete si ich recenzie a automaticky sa zamriete na nedostatky. Zrazu veľa recenzií o tom, že „ťahá dobre“ má menší vplyv ako „niekedy je tam pomalé navíjanie kábla“.

Podobne môžeme prejsť čokoľvek. Ten a ten politik má samé škandály, iný stále kradne, ďalší straší občanov Veľkého Krtíša, že tam zajtra príde milión migrantov a znásilnia všetky ženy, všetkých mužov a všetky deti. Na niečo zaujímavé môžete naraziť aj v cestovnej kancelárii, kde môžete ku každému ponúkanému miestu nájsť na internete nejaké negatíva a výsledkom bude, že ostanete doma. Pretože, čo ak sa niečo zlé stane aj vám?

Príklady z celého sveta

Spojené štáty americké: V USA sa xenofóbia môže prejavovať voči rôznym etnickým skupinám a prisťahovalcom. Napríklad po teroristických útokoch z 11. septembra 2001 sa niektorí Američania stali nepriateľskými voči moslimským komunitám a cudzincom, najmä tým z Blízkeho východu a arabských krajín. Okrem toho, prisťahovalectvo z Latinskej Ameriky býva často cieľom predsudkov a kritiky zo strany niektorých Američanov. Niektorí ľudia majú predsudky voči imigrantom a obviňujú ich z kriminality a ohrozenia pracovných miest, čo viedlo k rôznym politikám a hnutiam, ako je napríklad hnutie „Build the Wall“. Zaujímavé špecifikum je vláda v USA, ktorá je naviazaná na veľmi dôležitú postavu prezidenta. Demokrati a republikáni, dve veľké strany, majú často veľmi odlišné názory na vnútroštátnu i zahraničnú politiku a niektoré nenávisťné myšlienky jednej strany sú druhou stranou ostro kritizované. Vláda Donalda Trumpa je naviazaná na xenofóbiu, hľadanie nepriateľov a vyhrážanie sa, ako i na politiku izolácie od okolitého „zlého a nesprávneho“ sveta.

Veľká Británia: Brexitové hnutie vo Veľkej Británii tiež podnietilo xenofóbiu voči imigrantom, najmä voči tým z EÚ. Mnohí obyvatelia vyjadrili obavy z „prílevu cudzincov“, čo viedlo k rastúcim napätiam a incidentom medzi domácimi a imigrantom.

Nemecko: V Nemecku sa po zvýšenom prílevu utečencov v rokoch 2015-2016 objavila xenofóbia voči migrantom, najmä zo strany niektorých pravicových skupín a extrémistov. Boli hlásené prípady útokov na utečenecké tábory a zvýšené napätie medzi miestnymi obyvateľmi a migrantmi.

Turecko: V Turecku sa vyskytla xenofóbia voči Kurdom, etnickej a kultúrnej menšine, ktorá bojuje za svoje práva a autonómiu. Kurdske obyvateľstvo čelí diskriminácii a občas aj násiliu zo strany tureckej vlády a väčšinového tureckého obyvateľstva.

Rusko: V Rusku je xenofóbia často zameraná voči kaukazským národom, ako sú Čečenci a Dagestanci, ale aj voči menšinám, ako sú migranti zo Strednej Ázie. Títo ľudia čelia diskriminácii a násiliu zo strany ultranacionalistických skupín a niekedy aj zo strany štátu.

Slovensko: V marci 2024 sa nacionalistická vláda Slovenska dostala do konfliktu s demokratickou vládou v Česku. Okamžite vznikli xenofóbne myšlienky, ktoré hovoria o tom, že Česko nie je žiadna rozumná krajina, ale sú to kompletne všetci zradcovia. Zároveň sa demokratickí politici zo Slovenska a Česka stretli a odsúdili kroky nacionalistickej slovenskej vlády pod vedením Róberta Fica.

India: V Indii dochádza k opakovaným konfliktom a napätiu medzi hinduistickou väčšinou a moslimskou menšinou. Tieto napätia sa môžu prejaviť v podobe násilia, diskriminácie a predsudkov voči moslimským obyvateľom. Rôzne etnické skupiny a pôvodné kmeňové komunity, ako sú Adivasi, sú často diskriminované a marginalizované v indickom spoločenstve. Toto môže vyvolať xenofóbne postoje voči týmto komunitám.

Čína: V Číne sú niektoré etnické menšiny, ako napríklad Ujgurovia a Tibetania, terčom diskriminácie zo strany čínskeho štátu a väčšinovej hančiny. Tieto menšiny čelia obmedzeniam v oblasti jazyka, kultúry a náboženstva, čo vytvára atmosféru

xenofóbie a násilia voči nim. Niektorí Číňania majú negatívny postoj voči cudzincom a prisťahovalcom. Tento postoj môže byť podporovaný vnímaním Číny ako nadradeného národa.

Izrael: Konflikt medzi Izraelom a Palestínou, ktorý trvá desaťročia, vytvoril atmosféru nepriateľstva a nedôvery medzi židovskými a arabskými obyvateľmi. Toto napätie často vyvoláva xenofóbne postoje voči druhej strane a podnecuje rasovú a etnickú nenávisť. Arabi, ktorí žijú v Izraeli ako etnická menšina, sa niekedy stretávajú s diskrimináciou a sociálnym vylúčením. Aj keď majú právne postavenie občanov Izraela, čelia obmedzeniam v oblasti práce, bývania a vzdelávania, čo vytvára atmosféru xenofóbie a nerovnosti. Izrael je aj miestom, kde sa stretáva rôznorodá populácia migrantov a utečencov z rôznych krajín, najmä z Afriky a Ázie. Títo migranti a utečenci často čelia diskriminácii a predsudkom zo strany izraelských obyvateľov, čo vytvára ďalšiu vrstvu xenofóbie a sociálnej napätosti. Je dôležité zdôrazniť, že nie všetci Izraelci sú xenofóbni a existuje aj mnoho hlasov, ktoré podporujú toleranciu, inklúziu a mierové riešenie izraelsko-palestínskeho konfliktu. Napriek tomu je xenofóbia v Izraeli problémom, ktorý vyžaduje pozornosť a úsilie zo strany vlády aj občianskej spoločnosti.

Historická vsuvka: Niektoré ženy boli v minulosti označené za čarodejnice. Vtedajšie úrady nútili bežných ľudí veriť, že sú zlé, spriahnuté z diablom a chcú nejakým spôsobom ublížovať iným ľuďom. Preto sa zaviedlo upaľovanie zaživa, topenie s pomocou ťažkého kameňa v rieke, rozličné nástroje na mučenie, vyhánanie z miest do nehostinnej divočiny a podobne. Bolo normálne báť sa čarodejníč, ale akosi nebolo normálne báť sa hlavne tých, ktorí tieto ženy upaľovali, a to i bez dôkazov. Často v mene konkrétneho náboženstva.

Cesta Róberta Fica a Andreja Danka do pekla a späť alebo diktátorom ľahko a rýchlo

Je dôležité poznamenať, že podporovanie xenofóbie a dezinformácií je morálne a eticky neakceptovateľné a kontraproduktívne pre stabilitu a prosperitu spoločnosti. Ak by sme sa len teoreticky pozerali na kroky, ktoré by mohol diktátor urobiť na podporu xenofóbie a dezinformácií, môžu to byť napríklad:

- **Kontrola médií:** Diktátor by mohol začať kontrolou médií a zamedziť voľnému toku informácií. Týmto spôsobom by mohol manipulovať verejnú mienku a šíriť dezinformácie o určitých skupinách ľudí alebo cudzincoch. Samozrejماً je tvrdá cenzúra a trestanie všetkých, ktorí majú iný názor, vrátane cenzurovania informácií zo zahraničia.
- **Použitie štátnej propagandy:** Diktátor by mohol investovať do propagandy, ktorá by podnecovala xenofóbne postoje a šíriť dezinformácie o určitých skupinách ľudí alebo krajín. Propaganda by mohla zdôrazňovať hrozby zvonka a vyvolávať strach a neistotu v spoločnosti.
- **Zviditeľňovanie nepriateľov:** Diktátor by mohol zosmiešňovať, démonizovať alebo zveličovať údajné hrozby zo strany určitých etnických skupín, náboženských komunit alebo iných krajín. Tento druh rétoriky by mohol vyvolávať nenávisť a xenofóbne postoje voči týmto skupinám.
- **Politika segregácie:** Diktátor by mohol podporovať politiku segregácie, ktorá by rozdeľovala spoločnosť na „nás“ a „ich“. Týmto spôsobom by mohol vytvárať pocit hrozby a odosielať jasnú správu, že niektoré skupiny ľudí alebo etnické menšiny sú menej hodnotné alebo nebezpečné.
- **Potláčanie opozície:** Diktátor by mohol potláčať akúkoľvek opozíciu alebo odpor voči jeho režimu, aby sa zabezpečilo, že jeho xenofóbna a dezinformačná propaganda zostane nekontrolovaná a bez odporu.
- **Neustály boj o moc:** Diktátor chce byť diktátorom večne a ľahko nadobudne pocit, že bude najlepšie, ak ho nikto nikdy nenahradí. Takže urobí všetko pre to, aby bol vykreslený ako odvážny bojovník proti existujúcim i neexistujúcim problémom. Taktiež proti problémom, ktoré sám spôsobil, ale má ich na koho zhodiť. Potrebuje moc, bez nej nie je nikým.

Je dôležité si uvedomiť, že takéto praktiky sú neľudské a ničia demokraciu a slobodu. Ich výsledkom je spoločnosť plná strachu, neistoty a nenávisť, čo vedie k trvalému poškodeniu sociálnej súdržnosti a prosperity. Preto je dôležité bojovať proti xenofóbii a dezinformáciám a podporovať hodnoty ako sú otvorenosť a rešpekt.

Ako sa brániť proti xenofóbii a ako rozpoznať dezinformácie

Xenofóbia a dezinformácie sú závažné problémy, ktoré môžu negatívne ovplyvniť spoločnosť a podkopať jej jednotu a stabilitu. Je dôležité, aby sme sa vzopreli xenofóbii a aktívne pracovali na rozpoznávaní a odhaľovaní dezinformácií. Tu sú niektoré spôsoby, ako sa brániť proti xenofóbii a rozpoznať nepravdivé informácie:

- **Vzdelávanie a povedomie:** Jedným z najdôležitejších spôsobov, ako sa brániť proti xenofóbii, je vzdelávať sa o rozmanitosti, kultúrach a náboženstvách. Vzdelávanie a povedomie nám umožňujú porozumieť odlišnostiam a prekonať predsudky a stereotypy.
- **Kritické myslenie:** Je dôležité, aby sme boli kritickí voči informáciám, ktoré dostávame. Skúmajte zdroje informácií, overujte ich spoľahlivosť a skúsenosť. Otázky ako „Kto by mohol mať prospech z tohto tvrdenia?“ alebo „Ako to ovplyvní rôzne skupiny ľudí?“ vám pomôžu rozpoznať potenciálne dezinformácie.
- **Kontrola faktov:** Vždy si overujte informácie na viacerých dôveryhodných zdrojoch a porovnajte ich. Existujú aj rôzne webové stránky a iniciatívy, ktoré sa zaoberajú kontrolou faktov a rozpoznávaním dezinformácií.
- **Kritický pohľad na médiá:** Buďte opatrní pri konzumácii médií a sledujte, ako sú spravodajské udalosti prezentované. Neklesajte do pasívneho prijímania informácií, ale skúmajte rôzne perspektívy a hľadajte vyvážené a spoľahlivé spravodajstvo.
- **Komunikácia a dialóg:** Diskutujte s ostatnými ľuďmi o xenofóbii a dezinformáciách a zdieľajte svoje znalosti a skúsenosti. Otvorený a respektujúci dialóg môže pomôcť pri prekonávaní predsudkov a zlej informovanosti.
- **Podpora inkluzívnej spoločnosti:** Aktívne sa zapájajte do aktivít a iniciatív, ktoré podporujú inkluzívnu spoločnosť a rešpektujú rôznorodosť. Podporujte projekty a organizácie, ktoré bojujú proti xenofóbii a šíreniu dezinformácií.
- **Nebuďte ticho:** Nebojte sa vyjadriť svoj nesúhlas s xenofóbnymi postojmi a dezinformáciami. Svojím hlasom môžete prispieť k vytvoreniu tolerantnejšej a spravodlivejšej spoločnosti.

Je dôležité, aby sme boli informovaní a kritickí voči informáciám, ktoré dostávame, a aby sme sa aktívne zasadzovali za inkluzívnu a tolerantnú spoločnosť. Xenofóbia a dezinformácie nám môžu uškodiť ako jednotlivcom aj ako spoločnosti, preto je dôležité, aby sme sa im postavili tvárou v tvár a bránili sa proti nim.

Študentka si študuje informácie o inkluzívnej spoločnosti, ktoré má v svojich poznámkach. Čerpala z kníh, z internetu, od známych. Jej poznámky vyzerajú takto:

- Inkluzívna spoločnosť: Vytvára a podporuje prostredie, kde sa každý jednotlivec cíti vítaný, rešpektovaný a zahrnutý, bez ohľadu na jeho pohlavie, etnický pôvod, náboženskú príslušnosť, sexuálnu orientáciu, schopnosti alebo sociálne postavenie. Táto spoločnosť sa snaží zabezpečiť, aby všetci ľudia mali rovnaké príležitosti a prístup k zdrojom, službám a účasti na rozhodovacom procese.
- Rovnosť je prioritou: Každý jednotlivec je považovaný za rovnocenného člena spoločenstva bez ohľadu na jeho osobné charakteristiky. Rovnosť príležitostí je základným princípom, ktorý sa snaží zabezpečiť, aby každý mal možnosť dosiahnuť svoj plný potenciál.
- Diverzita je rešpektovaná: Inkluzívna spoločnosť ocení a oslavuje rozmanitosť svojich členov. Diverzita je považovaná za zdroj bohatstva a inovácie, a nie za prekážku.
- Diskriminácia je neprijateľná: Inkluzívna spoločnosť sa aktívne snaží bojovať proti diskriminácii všetkých foriem a zabezpečiť, aby každý jednotlivec bol chránený pred nepravosťami a predsudkami.
- Rešpekt a tolerancia sú základnými hodnotami: Ľudia v inkluzívnej spoločnosti sa navzájom rešpektujú a prejavujú toleranciu voči odlišnostiam. Konflikty a nedorozumenia sú riešené otvoreným dialógom a porozumením.
- Participácia je povzbudzovaná: Každý jednotlivec má možnosť aktívne sa zapájať do spoločenského života a rozhodovacieho procesu. Participácia je považovaná za kľúčový nástroj na dosiahnutie skutočnej demokracie a spravodlivosti.
- Inkluzívna spoločnosť je dynamický ideál, ktorý sa neustále vyvíja a vyžaduje neustálu prácu a angažovanosť od všetkých jej členov. Je to spoločnosť, ktorá sa snaží vytvoriť priestor, kde každý môže žiť svoj život plným a uspokojivým spôsobom, bez obmedzení a predsudkov.

Číta to sama po sebe a snaží sa všetky tieto utopistické myšlienky dostať do hlavy a udržať ich tam dostatočne dlho. Zároveň ale myslí na neho. Na chlapíka, ktorého stretla v letnom tábore a s ktorým si dopisuje. Má ho rada, on má rád ju, ale...

On je katolík, ona nie. On vie lepšie španielsky, ona vie lepšie slovensky. Preto sa rozprávajú cez angličtinu a automatické prekladače. Majú inú farbu pleti, sledujú iné televízne programy a kým on túži po Tatrách, ona túži po Malorke. Obaja sa boja povedať niečo rodičom, lebo by dostávali večné otázky ako „ty sa nebojíš, že ti nejako ublíži?“ či „a čo si o tom susedia pomyslia?“.

Moderné technológie, skutočné či vymyslené, často rozdeľujú spoločnosť. Nieкто danú technológiu pozná a nieкто iný nie. Trochu to pripomína diskusiu o filmoch dvoch ľudí, pričom nieкто nevidel ani jeden film a druhý hltá aspoň tri filmy denne, sleduje rôzne diskusie a študuje scenáristiku.

Xenofóbia a moderné technológie, to ide dohromady. Zvlášť, ak sa na to nieкто pozerá cez vedu a nieкто iný cez pseudovedu, čarovné hubičky alebo počúva a dôkladne analyzuje, čo jedna babka povedala na trhu. V súčasnosti je už menej známy príklad s planétkou Nibiru, ktorá nás všetkých zabije, zotročí, preprogramuje alebo niečo podobné. Čo na tom, že žiadna taká planétka nie je a nikdy nebola? A čo na tom, že o nej hovoria ľudia, ktorí nevedia rozdiel medzi Uránom a Neptúnom, zatiaľ čo skutoční vedci ich tvrdenia ľahko vyvrátia? Nibiru je príklad toľkokrát vyvrátanej teórie, že jej autori už dávno presedlali na iný vyvolávač strachu a túto planétku spomenú len tak, ako prílohu k aktuálnejšiemu podvodu.

Oveľa nebezpečnejšie je 5G. Keď to bola téma dňa, vyjadrovali sa k tomu najrôznejší popletení sudcovia, išli proti tomu petície a vravelo sa znovu o zotročení ľudí. Pritom je 5G vysielanie nástupcom 4G a cez 5G sieť sa môže šíriť internet s vysokou rýchlosťou. To, že je 5G vysielanie asi 1000x slabšie ako DVB-T, čiže bežné televízne vysielanie, vám vaši „křmíči strachom“ nepovedia. Je to síce pravdivé, ale „málo hrozivé“ a čo nedesí, to im politické body nepridáva.

Niektoré dezinformácie, určené na vytvorenie panického strachu, sú tu s nami už tak dlho, že ich môže nieкто považovať za pravdivé. Presne, ako bola veta Hitlerovho ministra propagandy Goebbelsa: „Čím väčšia lož, tým ju viac treba šíriť do sveta!“

Teórie, že by sme mali kvôli chemtrails zatvárať okná alebo dodržiavať nejaký divný postup, sa vracajú zas a znovu. Pritom keby všetky lietadlá na celom svete niečo zhadzovali, čo by to bolo? A kde by sa to uskladňovalo a vytváralo? A načo by sa na to išlo takýmto spôsobom? V atmosfére sa totiž akékoľvek látky postupne rozplynú a ani o nich nevieme. Ide samozrejme o jednoduché čiary, ktoré vznikajú pri kondenzácii. Ľahko to ukazuje veda a technika, ale takto to klamári, ktorí vedia len klamať a ignorovať fakty, nepovedia.

Na blogu Jána Benčíka, ktorý sa venuje rôznym nacionalistom, popieračom zdravého rozumu či propagande, je celý zástup ľudí, ktorí sa preslávili vďaka vyvolávaniu strachu. Xenofóbia ide niekedy ako cez kopirák, cez CTRL+C a CTRL+V. Ak nieкто, napríklad ruská propaganda, vytvorí nový spôsob, ako vyvolávať strach a úzkosť, tak sa na Slovensko dostane veľmi rýchlo v mnohých „kópiách“. Sme dobrý cieľ a čo nám môže urobiť krajina, ktorá rada vytvára pochybnosti a chaos?